

Zittingsdocument

B9-0437/2023 }
B9-0439/2023 }
B9-0440/2023 }
B9-0441/2023 }
B9-0446/2023 } RC1

18.10.2023

GEZAMENLIJKE ONTWERPRESOLUTIE

ingediend overeenkomstig artikel 132, leden 2 en 4, van het Reglement

ter vervanging van de volgende ontwerpresoluties:

B9-0437/2023 (S&D)
B9-0439/2023 (Renew)
B9-0440/2023 (Verts/ALE)
B9-0441/2023 (ECR)
B9-0446/2023 (PPE)

over de recente ontwikkelingen in de dialoog Servië-Kosovo, met inbegrip van de situatie in de noordelijke gemeenten van Kosovo (2023/2880(RSP))

Michael Gahler, Lukas Mandl, Vladimír Bilčík, Željana Zovko, Rasa Juknevičienė, Andrey Kovatchev, Franc Bogovič
namens de PPE-Fractie

Pedro Marques, Tonino Picula
namens de S&D-Fractie

Klemen Grošelj, Petras Auštrevičius, Dita Charanzová, Katalin Cseh, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Dragoș Pîslaru, Hilde

RC\1288510NL.docx

PE754.340v01-00 }
PE754.342v01-00 }
PE754.336v01-00 }
PE754.337v01-00 }
PE754.347v01-00 } RC1

Vautmans

namens de Renew-Fractie

Viola von Cramon-Taubadel

namens de Verts/ALE-Fractie

Anna Fotyga, Angel Dzhambazki, Ryszard Czarnecki, Assita Kanko,

Elżbieta Kruk, Anna Zalewska, Witold Jan Waszczykowski, Bogdan

Rzońca, Elżbieta Rafalska, Adam Bielan

namens de ECR-Fractie

Fabio Massimo Castaldo

**Ontwerpresolutie van het Europees Parlement over de recente ontwikkelingen in de dialoog Servië-Kosovo, met inbegrip van de situatie in de noordelijke gemeenten van Kosovo
(2023/2880(RSP))**

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Servië en Kosovo, met name die van 10 mei 2023 over het Commissieverslag 2022 over Servië¹, en die van 10 mei 2023 over het Commissieverslag 2022 over Kosovo²,
- gezien de eerdere verklaringen van de EU over Servië en Kosovo, met name de conclusies van de Europese Raad van 9 februari 2023 over de door de EU gefaciliteerde dialoog tussen Belgrado en Pristina,
- gezien het verzoek van Servië om toetreding tot de EU, dat was ingediend op 19 december 2009,
- gezien het verzoek van Kosovo om toetreding tot de EU, dat was ingediend op 14 december 2022,
- gezien resolutie 1244 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties van 10 juni 1999,
- gezien de eerste overeenkomst over de beginselen voor de normalisering van de betrekkingen tussen de regeringen van Servië en Kosovo (de Overeenkomst van Brussel) van 19 april 2013, de akkoorden van 25 augustus 2015, en de lopende, door de EU gefaciliteerde dialoog over de normalisering van de betrekkingen,
- gezien het akkoord tussen de regeringen van Servië en Kosovo van 27 augustus 2022 inzake vrij verkeer en het akkoord van 23 november 2022 inzake kentekenplaten, alsook het stappenplan voor de tenuitvoerlegging van de energieovereenkomsten, dat werd aangenomen in het kader van de door de EU gefaciliteerde dialoog van 21 juni 2022,
- gezien de Overeenkomst van Brussel van 27 februari 2023 en de Overeenkomst van Ohrid van 18 maart 2023 over het pad naar normalisering van de betrekkingen tussen Kosovo en Servië en de bijbehorende uitvoeringsbijlage,
- gezien de mede door het Europees Parlement gefaciliteerde parlementaire dialoog in Servië,
- gezien de verklaring van de EU van 28 september 2023 over de recente ontwikkelingen in het noorden van Kosovo, tijdens de 1 444e plenaire vergadering van de Permanente Raad van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa,

¹ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0192.

² Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0193.

- gezien artikel 132, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat het afgelopen jaar in het noorden van Kosovo een aantal incidenten heeft plaatsgevonden, waaronder wegblokkades, verkiezingsboycots, aanvallen op gemeentelijke gebouwen en gewelddadige overvallen op politieagenten en NAVO-soldaten; overwegende dat sinds juli 2022 extremistische groeperingen die banden hebben met leden van de Servische regering de spanningen in het noorden van Kosovo hebben aangewakkerd door barricades op te werpen en geweld te plegen tegen de Kosovaarse autoriteiten als reactie op het besluit over kentekenplaten van auto's; overwegende dat Kosovaarse Serviërs zich in november 2022 hebben teruggetrokken uit Kosovaarse instellingen in het noorden van het land;
- B. overwegende dat de eerste overeenkomst over de beginselen voor de normalisering van de betrekkingen tussen de regeringen van Servië en Kosovo op 19 april 2013 werd gesloten, later gevolgd door andere overeenkomsten, met meest recentelijk de overeenkomst van 18 maart 2023 over het pad naar normalisering, die de Servische president Vučić echter weigerde te ondertekenen; overwegende dat de door de EU gefaciliteerde dialoog voor de normalisering van de betrekkingen sinds 2011 loopt; overwegende dat slechts drie elementen uit de recentste uitvoeringsbijlage zijn behandeld: de verklaring inzake vermiste personen, de presentatie van het statuut van het managementteam voor de vereniging/gemeenschap en de aankondiging van het gezamenlijk comité van toezicht;
- C. overwegende dat Kosovo op 23 april 2023 lokale tussentijdse verkiezingen heeft gehouden in vier gemeenten met een Servische meerderheid in het noorden van het land; overwegende dat de belangrijkste etnisch-Servische partij *Srpska Lista*, die nauwe banden heeft met president Vučić en de Servische Progressieve Partij (SNS), de verkiezingen actief heeft geboycot; overwegende dat de opkomst bij de verkiezingen als gevolg van deze boycot slechts ongeveer 3 % bedroeg; overwegende dat de verkiezingen zijn gehouden overeenkomstig het Kosovaarse rechtskader, maar niet kunnen worden geacht een representatief resultaat te hebben opgeleverd;
- D. overwegende dat de speciale politie van Kosovo op 26 mei 2023 de nieuw verkozen burgemeesters heeft geëscorteerd zodat zij de gebouwen van de gemeente konden betreden; overwegende dat er op 26 mei 2023 gewelddadige confrontaties waren tussen demonstranten en de Kosovaarse politie in het noorden van Kosovo; overwegende dat gewelddadige onruststokers tussen 29 en 31 mei 2023 agenten van de door de NAVO geleide Internationale vredesmacht Kosovo (KFOR), Kosovaarse politieagenten en journalisten op brute wijze hebben aangevallen; overwegende dat de KFOR haar aanwezigheid ter plaatse na deze gebeurtenissen heeft uitgebreid;
- E. overwegende dat de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid/vicevoorzitter van de Europese Commissie (HV/VV), Josep Borrell, Kosovo op 1 juni 2023 heeft verzocht zijn speciale politietroepen uit stadswijken in het noorden van het land terug te trekken, nieuwe lokale verkiezingen te houden en tegelijkertijd de deelname van de Kosovaarse Serviërs aan deze verkiezingen te waarborgen, en de vereniging/gemeenschap van gemeenten met een Servische

meerderheid (ASM) te betrekken bij de door de EU gefaciliteerde dialoog; overwegende dat HV/VV Borrell waarschuwde dat het uitblijven hiervan ernstige gevolgen zou hebben voor de betrekkingen van de EU met Kosovo;

- F. overwegende dat de Servische speciale eenheden op 14 juni 2023 drie Kosovaarse functionarissen van de grenspolitie met geweld hebben ontvoerd in het grensgebied tussen het noorden van Kosovo en Servië; overwegende dat ambtenaren uit Kosovo en Servië verschillende locaties hebben opgegeven voor de ontvoering en elkaar ervan beschuldigden de grens illegaal te zijn overgestoken; overwegende dat de functionarissen later door Servië zijn vrijgelaten;
- G. overwegende dat de Commissie sinds 1 juli 2023 negatieve maatregelen tegen Kosovo heeft ingesteld; overwegende dat de EU geen soortgelijke maatregelen tegen Servië heeft ingesteld;
- H. overwegende dat de EU na de bijeenkomst op hoog niveau van de dialoog tussen Belgrado en Pristina op 14 september haar bezorgdheid heeft geuit over het feit dat de partijen vooralsnog geen gevolg hadden gegeven aan hun verbintenissen in het kader van de Overeenkomst van Ohrid en de uitvoeringsbijlage daarbij;
- I. overwegende dat een groep van zwaar bewapende etnische Servische paramilitairen op 24 september 2023 een terroristische aanslag hebben gepleegd in het noorden van Kosovo, waarbij één Kosovaarse politieagent en drie aanvallers om het leven zijn gekomen; overwegende dat de terroristen zich in het klooster van Banjska verschansten, ondanks de aanwezigheid van een groep pelgrims uit Servië, die zich ook in het klooster bevonden; overwegende dat toen de Kosovaarse politie controle kreeg over de situatie, zij een aantal van de schutters heeft gearresteerd en een enorme hoeveelheid wapens, explosieven en munitie in beslag heeft genomen;
- J. overwegende dat er in Kosovo vaak interetnische aanvallen plaatsvinden, zoals de aanval op twee jonge Kosovaarse Serviërs op orthodoxe kerstavond 2023;
- K. overwegende dat van de Serviërs die tijdens het incident van 24 september 2023 om het leven kwamen, Bojan Mijailović volgens de Kosovaarse autoriteiten banden had met Aleksandar Vulin, het hoofd van de Servische inlichtingendienst; overwegende dat Servië een officiële dag van rouw heeft afgekondigd, waarbij sportevenementen werden geannuleerd en er halfstok werd gevlagd, en de Servische minister van Defensie, Miloš Vučević, de Servische schutters die in Kosovo zijn gedood “martelaars” heeft genoemd;
- L. overwegende dat de Kosovaarse regering Servië ervan beschuldigde achter de aanval te zitten en later beweerde dat het doel was om het noorden van Kosovo, waar veel Serviërs wonen, te annexeren; overwegende dat zij met bewijsmateriaal zijn gekomen waaruit de banden van de groep met Servië blijken;
- M. overwegende dat Milan Radoičić, vicevoorzitter van de *Srpska Lista*, de verantwoordelijkheid voor de organisatie van de aanslag heeft opgeëist en heeft ontkend dat de Servische regering hierbij betrokken was; overwegende dat Radoičić werd opgepakt, maar later in Servië werd vrijgelaten en nog moet worden vervolgd;

overwegende dat Radoičić in 2021 is toegevoegd aan de lijst van speciaal aangewezen onderdanen en personen van wie de tegoeden worden geblokkeerd van het Office of Foreign Assets Control van het Amerikaanse ministerie van Financiën, die gericht is op personen die verantwoordelijk zijn voor corruptie en ernstige mensenrechtenschendingen; overwegende dat Radoičić in 2022 ook werd bestraft in het kader van de wereldwijde sanctieregelingen van het Verenigd Koninkrijk ter bestrijding van corruptie;

- N. overwegende dat de Servische autoriteiten elke betrokkenheid bij de aanval hebben ontkend;
- O. overwegende dat eenheden van de Servische politie en speciale politie en van het Servische leger in de weken en maanden voorafgaand aan de aanval van 24 september 2023 aan de Servische grens met Kosovo in stelling werden gebracht, waardoor de reeds gespannen situatie verder escaleerde; overwegende dat de EU, de regering van de VS en de Duitse regering er op 29 september 2023 bij Servië op hebben aangedrongen zijn troepen terug te trekken uit de grensregio met Kosovo; overwegende dat Servië later een deel van zijn strijdkrachten heeft teruggetrokken; overwegende dat deze incidenten de regionale instabiliteit verder hebben vergroot en de dialoog tussen Servië en Kosovo hebben ondermijnd;
- P. overwegende dat *Srpska Lista* op 13 oktober 2023 publiekelijk heeft aangekondigd onvoorwaardelijk deel te nemen aan de lokale verkiezingen in het noorden van Kosovo;
- Q. overwegende dat de Kosovaarse politie de eerste veiligheidsdienst in het land is, de geformeerde politie-eenheid van de rechtsstaatmissie van de Europese Unie in Kosovo (EULEX) de tweede en de KFOR de derde;
- R. overwegende dat Servië en Kosovo er, ondanks de bemiddelingsinspanningen van de EU gedurende de afgelopen maanden, niet in zijn geslaagd vooruitgang te boeken met betrekking tot de normalisering van hun betrekkingen;
- S. overwegende dat Servië nauwe banden met Rusland en China blijft onderhouden en het partnerschap met die landen voortzet, hetgeen vragen doet rijzen over de strategische koers van Servië en de economische en politieke ontwikkeling van het land belemmert; overwegende dat Rusland zijn invloed in Servië aanwendt om zich te mengen in de soevereine buurlanden, waaronder Kosovo, en om die landen te destabiliseren en te bedreigen; overwegende dat Servië een vluchtoord is geworden voor Russische bedrijven; overwegende dat socialemediaplatforms instrumenten zijn geworden die antidemocratische politieke bewegingen in de Westelijke Balkan ondersteunen;
- 1. spreekt zijn afschuw uit over de gruwelijke en laffe terroristische aanval op Kosovaarse politieagenten door goed georganiseerde Servische paramilitairen in Banjska/Banjskë in het noorden van Kosovo, die op 24 september 2023 plaatsvond en heeft geleid tot de moord op de Kosovaarse politieagent Afrim Bunjaku en de verwonding van nog twee Kosovaarse politieagenten; verzoekt alle EU-lidstaten die dit nog niet hebben gedaan de aanval te veroordelen; is diep bedroefd dat er slachtoffers zijn gevallen en betuigt zijn medeleven met de familie, collega's en dierbaren van Afrim Bunjaku; prijst de

samenwerking van de Kosovaarse politie met internationale partners, EULEX en de KFOR in haar reactie op de aanslag;

2. dringt er bij alle partijen op aan zich in te spannen om de situatie in het noorden van Kosovo te de-escaleren en zich niet te laten verleiden tot opruiende taal of acties die de spanningen verder zouden doen toenemen; dringt erop aan dat alle feiten over de aanval in kaart worden gebracht en volgt de lopende onderzoeken van de Kosovaarse autoriteiten op de voet; roept de EU op het onderzoek van de Kosovaarse autoriteiten te steunen, onder meer via EULEX-steun; benadrukt dat de daders van deze betreurenswaardig aanval ter verantwoording moeten worden geroepen en onverwijld voor de rechter moeten worden gebracht; verzoekt de Kosovaarse autoriteiten al het bewijsmateriaal met betrekking tot het incident openbaar te maken; verzoekt de internationale instellingen in Kosovo, met inbegrip van EULEX, het bewijsmateriaal te beoordelen; dringt er bij Servië op aan dat het volledig meewerkt aan het onderzoek en de personen die verantwoordelijk zijn voor de aanslag en die momenteel in Servië verblijven voor de rechter brengt, zoals de wet voorschrijft, met inbegrip van hun uitlevering aan Kosovo;
3. benadrukt dat deze operatie wijst op een aanzienlijke militaire opbouw en op de escalatie van het conflict, hetgeen illegaal is en indruist tegen de herhaalde oproepen van de EU tot de-escalatie in het noorden van Kosovo; verzoekt Servië af te zien van verdere escalatie waarmee de constitutionele orde van de Republiek Kosovo wordt ondermijnd, en elke vorm van wapensmokkel over de grens te voorkomen; dringt er bovendien in dit verband bij de Kosovaarse autoriteiten op aan te werken aan open handel voor alle civiele goederen en diensten;
4. verzoekt de Commissie en de Raad maatregelen tegen de Servische regering te nemen indien uit onderzoek blijkt dat de Servische staat rechtstreeks betrokken was bij de terroristische aanslag in Banjska of bij de gewelddadige aanvallen die in mei 2023 in het noorden van Kosovo hebben plaatsgevonden, of indien de Servische autoriteiten niet bereid zijn hun volledige medewerking te verlenen; verzoekt de Commissie in dit verband de financiering die in het kader van het instrument voor pretoetredingssteun III aan Servië wordt verstrekt, te bevriezen indien uit onderzoek blijkt dat de Servische staat rechtstreeks bij deze aanvallen betrokken was; verzoekt de Raad gerichte beperkende maatregelen vast te stellen, met inbegrip van maar niet beperkt tot het bevriezen van tegoeden en reisverboden jegens destabiliserende actoren in het noorden van Kosovo en de leiders van grote georganiseerde misdaadnetwerken; verzoekt de Raad in dit verband het voorbeeld van de Verenigde Staten te volgen en gerichte maatregelen op te leggen aan Milan Radoičić;
5. veroordeelt de militaire opbouw van het Servische leger aan de grens met Kosovo ten stelligste; neemt kennis van de terugtrekking door Servië van een deel van zijn troepen aan de grens met Kosovo als belangrijke stap vooruit; verzoekt Servië zich in de toekomst niet schuldig te maken aan dit repetitieve escalatiepatroon en zich volledig te houden aan de Overeenkomst van Kumanov; verzoekt Servië zich sterker in te spannen om de spanningen als gevolg van zijn militaire opbouw te de-escaleren; verzoekt Servië in dit verband alle militaire bases bij de grens met Kosovo terug te trekken, met

inbegrip van uitrusting zoals antivliegtuigsystemen en zware artillerie-eenheden, alsook niet langer op onevenredige wijze militairen in te zetten in het gebied en geen steun meer te verlenen aan terroristische formaties in het noorden van Kosovo;

6. benadrukt dat dit agressieve militaire gedrag, de geradicaliseerde politieke berichtgeving in Servië en de sterke aanwijzingen dat de Servische staat betrokken is bij het recente politieke geweld in het noorden van Kosovo erop wijzen dat de Servische regering een zeer gevaarlijk maar samenhangend beleid voert ten aanzien van Kosovo en zijn westerse partners;
7. veroordeelt de gewelddadige aanvallen van mei 2023 op KFOR-soldaten, Kosovaarse politieagenten en journalisten in de sterkste bewoordingen; verzoekt de bevoegde autoriteiten alle daders van deze betreuenswaardige aanvallen voor de rechter te brengen;
8. verzoekt de KFOR een beheersingsplan voor het noorden van Kosovo op te stellen met robuuste elementen die verdere escalatie kunnen ontmoedigen; is ingenomen met de inzet van tweehonderd soldaten in Kosovo door het Verenigd Koninkrijk om de KFOR te versterken en vraagt de EU-lidstaten met klem onverwijld extra troepen naar het land te sturen; is zeer ingenomen met het besluit van de NAVO om de KFOR met zwaardere bewapening uit te rusten om haar meer gevechtskracht te geven; verzoekt de NAVO met klem ervoor te zorgen dat de KFOR over het juiste vermogen beschikt om nauwlettend toezicht te houden op het gehele noorden van Kosovo en de regio voortdurend te bewaken, teneinde ervoor te zorgen dat iedere paramilitaire inval, aanslag of actie en iedere poging tot ontvoering van Kosovaarse rechtshandhavers onmiddellijk, in een zeer vroeg stadium kan worden opgespoord; verzoekt de EU en haar lidstaten het aantal EULEX-eenheden ter plaatse nog verder uit te breiden, met name in het noorden van Kosovo, en, indien nodig, de rol van EULEX als veiligheidsdienst in het noorden van Kosovo tijdelijk te versterken;
9. stelt vast dat Servië een dag van nationale rouw heeft afgekondigd ter ere van alle slachtoffers; betreurt ten eerste dat de drie dode terroristen zijn afgeschilderd als helden die voor de zaak van de Serviërs vchten, wat de politieke spanningen in de regio sterk heeft doen toenemen;
10. dringt aan op meer internationale en grensoverschrijdende samenwerking tussen Servië en Kosovo in de strijd tegen georganiseerde misdaad; betreurt dat slechts beperkte vooruitgang is geboekt bij het onderzoek naar en de vervolging van dergelijke gevallen; uit zijn bezorgdheid over de moeilijke situatie met betrekking tot de strijd tegen georganiseerde misdaad in het noorden van Kosovo, waar nog altijd criminele bendes actief zijn met alle negatieve gevolgen van dien voor het leven en de vooruitzichten van Kosovaarse burgers in de noordelijke gemeenten; is bezorgd over bewijzen die gewelddadige criminele groeperingen in het noorden van Kosovo en in Servië in verband brengen met de Servische staat; pleit voor grondig onderzoek om deze bezorgdheden aan de orde te stellen; verzoekt de KFOR en EULEX regelmatig gezamenlijke veiligheidsbeoordelingen te verrichten in het noorden van Kosovo om de veiligheidssituatie in kaart te brengen, en zich meer te richten op de belangrijke rol van

de georganiseerde misdaad in de regio;

11. betreurt het dat de rechtbank van Belgrado het verzoek van het parket van Belgrado om Milan Radoičić vast te houden heeft afgewezen, gezien het vluchtrisico en aangezien Radoičić de verantwoordelijkheid heeft opgeëist voor het organiseren van de aanslag van 24 september 2023; is bang dat niet alle personen die verantwoordelijk waren voor de aanslag in Banjska voor de rechter zullen worden gebracht;
12. verzoekt Servië en Kosovo alle vormen van geweld en provocaties te veroordelen en vraagt de partijen met klem terughoudendheid te betrachten en onmiddellijk een eind te maken aan ieder optreden dat de spanningen verder zou kunnen doen oplopen; verzoekt Servië en Kosovo zich te onthouden van unilateraal optreden dat de vrede en stabiliteit in de regio zou kunnen ondergraven, en zich in plaats daarvan te beijveren om hun geschillen op vreedzame wijze op te lossen met behulp van een door de EU gefaciliteerde dialoog; veroordeelt en betreurt de wijze waarop de Servische autoriteiten met de zware aanslag van 24 september 2023 omgaan, waaronder hun onbereidwilligheid om met het onderzoek mee te werken, de rol die zij spelen bij de verspreiding van propaganda over de aanslag, hun vergoelijkende houding ten aanzien van en hun verlening van politieke steun aan de daders die achter de aanslag zitten, waarbij de daders zelfs onderdak is geboden, de retoriek van de Servische leiders tijdens deze crisis en hun pogingen om Kosovo te destabiliseren; pleit voor een gedegen onderzoek naar alle etnische aanvallen in heel Kosovo, met inbegrip van de aanslag op de Bistrica-brug en in Štrpce op orthodoxe kerstavond;
13. steunt de normalisering van de betrekkingen tussen Kosovo en Servië; herhaalt zijn oproep aan Servië en Kosovo om de dialoog tussen Belgrado en Pristina te goeder trouw en in een geest van compromis aan te gaan om zonder verdere vertraging te komen tot een alomvattend, juridisch bindend akkoord inzake de normalisering van hun betrekkingen, dat stoelt op het beginsel van wederzijdse erkenning en in overeenstemming is met het internationaal recht; verzoekt de betrokken partijen de dialoog meer burgergericht te maken; verzoekt de Europese Dienst voor extern optreden meer middelen uit te trekken voor de door de EU gefaciliteerde dialoog;
14. verzoekt de EU haar rol als bemiddelende partij in de dialoog tussen Servië en Kosovo en in de Westelijke Balkan in het algemeen te versterken en een nieuwe, innovatieve en evenwichtige benadering van de bemiddeling tussen de partijen voor te stellen om de huidige impasse te doorbreken in het licht van de gevolgen van de aanslag van 24 september 2023, die een keerpunt vormde, en het feit dat het vertrouwen in het proces moet worden hersteld;
15. dringt er met name bij VV/HV Borrell en de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie voor de dialoog tussen Belgrado en Pristina en andere regionale kwesties in verband met de Westelijke Balkan, Miroslav Lajčák, op aan de dialoog op proactieve wijze te stimuleren en uiterlijk eind 2023 verslag uit te brengen aan het Parlement over hun bevindingen met betrekking tot de betrokkenheid van Servië en Kosovo bij de dialoog, de genomen maatregelen in het kader ervan en de verwezenlijking van de doelstellingen; onderstreept dat de normalisering van betrekkingen voor beide landen

van essentieel belang is om dichterbij de buurt te komen van EU-lidmaatschap; herinnert eraan dat het niet-constructief en te kwader trouw handelen met betrekking tot de normalisering van de betrekkingen gevolgen zal hebben voor de toetreding van de landen tot de EU; verzoekt de EU in het kader van de pretoetredingssteun op te treden tegen degenen die zich niet aan de afspraken houden;

16. verzoekt zowel Servië als Kosovo de Overeenkomst van Brussel van 27 februari 2023 en het Akkoord van Ohrid van 18 maart 2023, alsmede alle voorgaande overeenkomsten volledig uit te voeren en dit daadwerkelijk en te goeder trouw te doen; betreurt dat Servië heeft geweigerd de Overeenkomst van Brussel en het Akkoord van Ohrid te ondertekenen; verzoekt de Europese Dienst voor extern optreden en de Commissie alles in het werk te stellen om de doeltreffende uitvoering van de overeenkomst en het akkoord te waarborgen en te zorgen voor de terugkeer van Kosovaars Servische vertegenwoordigers naar Kosovaarse instellingen; verzoekt Kosovo zonder verdere vertraging de vereniging/gemeenschap van gemeenten met een Servische meerderheid op te richten, in overeenstemming met de Overeenkomst van Brussel van 2013 en 2015, de Kosovaarse grondwet en het arrest van het grondwettelijk hof van Kosovo van 2015; is van mening dat een definitieve en omvattende regeling de samenwerking, stabiliteit en welvaart in de ruimere regio ten goede zal komen; benadrukt dat de aanslag van 24 september 2023 niet mag dienen als excuus om de aandacht af te leiden van de dialoog over normalisering; onderkent dat Servië inspanningen moet leveren om zijn geloofwaardigheid in de dialoog te herstellen, als gevolg van de schadelijke rol van het land bij de gebeurtenissen van 24 september 2023; vestigt de aandacht op het belang van de dialoog tussen Belgrado en Pristina voor de rol van de EU als geloofwaardige speler op het gebied van buitenlands beleid in de regio;
17. betreurt dat Servië de campagne heeft hervat om de erkenning van Kosovo terug te draaien; verzoekt Servië af te zien van pogingen om Kosovo van het internationale toneel te isoleren door campagne te voeren tegen de erkenning van het land; betreurt ten eerste het bezwaar van Servië tegen de toetreding van Kosovo tot de Raad van Europa, wat duidelijk in strijd is met de Overeenkomst van Brussel van 27 februari 2023; verzoekt Servië met klem zich te onthouden van dreiging met of gebruik van geweld, in overeenstemming met zijn internationale verplichtingen;
18. betreurt de boycot van gerechtelijke instellingen, die aangemoedigd wordt door Servische politieke partijen; betreurt de boycot van de gemeenteraadsverkiezingen van 23 april 2023 in Noord-Kosovo door de voornaamste etnische Servische politieke partij in het noorden van Kosovo, Srpska Lista, en de intimidatie van politici van de Servische oppositie; betreurt het besluit van de Kosovaarse regering om burgers van de Albanese Kosovaarse gemeenschap te handhaven als burgemeesters in de noordelijke gemeenten ondanks de zeer lage opkomst bij de verkiezingen, aangezien hun geringe legitimiteit het proces van verzoening en integratie van de Albanese Kosovaarse en Servisch Kosovaarse gemeenschappen in Kosovo in de weg staat;
19. benadrukt dat het nog altijd van cruciaal belang is om vroegtijdige gemeenteraadsverkiezingen te houden in de vier gemeenten in het noorden van Kosovo teneinde de spanningen te helpen de-escaleren, en spoort de autoriteiten ertoe aan

ervoor te zorgen dat alle politieke partijen volledig deelnemen aan vrije, eerlijke, democratische en vreedzame verkiezingen; wijst er andermaal op dat Servië zich ook publiekelijk moet inzetten voor de deelname van Kosovaarse Serviërs aan de verkiezingen, aangezien Srpska Lista reeds heeft laten weten onvoorwaardelijk te zullen deelnemen;

20. verzoekt Kosovaarse Serviërs terug te keren naar Kosovaarse instellingen en de spanningen ter plaatse niet verder te laten escaleren, en spoort de Kosovaarse regering ertoe aan zich sterker in te spannen om hen te herintegreren, aangezien de initiatieven om de Servische gemeenschap bij de politieke, sociale en economische structuren van Kosovo te betrekken nog altijd zeer beperkt zijn; herhaalt dat verzoening en de integratie van de Servische gemeenschap in Kosovo van essentieel belang zijn voor het waarborgen van de stabiliteit in het land het boeken van vooruitgang met betrekking tot de normalisering van de betrekkingen tussen Pristina en Belgrado in het kader van de door de EU gefaciliteerde dialoog; verzoekt de Kosovaarse autoriteiten andermaal de binnenlandse dialoog met onafhankelijke maatschappelijke organisaties in het noorden van Kosovo te verbeteren om vertrouwen tot stand te brengen en het dagelijkse leven van Kosovaarse Serviërs te vergemakkelijken;
21. betreurt de negatieve maatregelen die de Raad tegen Kosovo heeft genomen en dringt erop aan dat deze zo spoedig mogelijk worden opgeheven; vraagt de Commissie en de Raad met klem hun contacten op hoog niveau met de president en de regering van Kosovo te hervatten; verzoekt de Commissie vóór het einde van het jaar een transparante en ambitieuze routekaart voor het integratietraject van Kosovo op te stellen en in te dienen;
22. is nog altijd zeer bezorgd over de destabiliserende invloed van de Servische autoriteiten onder leiding van president Vučić op de hele regio; betuigt nogmaals zijn onwrikbare steun voor de burgers van Servië en hun strijd voor een democratische Europese toekomst; betreurt dat een deel van het beleid van de Servische leiders het verlangen van de Servische burgers naar een Europese toekomst in de weg staat;
23. verzoekt de Commissie op te treden als eerlijke bemiddelaar in het normalisatieproces en verzoeningsgezind beleid ten aanzien van Servië uit de weg te gaan; uit zijn bezorgdheid over het gebrek aan uitgesproken kritiek van de Commissie, ondanks het feit dat Servië zich niet aansluit bij de EU-sancties tegen Rusland, de aanhoudende en frequente bijeenkomsten op hoog niveau van Servische leiders met de Russische autoriteiten, onder meer in Rusland zelf, de achteruitgang van de democratie in het land, het gebrek aan vooruitgang met betrekking tot EU-gerelateerde hervormingen en het destabiliserende effect van het Servische beleid op de hele regio;
24. verzoekt de Servische autoriteiten, hoge politieke vertegenwoordigers en ambtsdragers zich niet minachtend uit te laten over het door de EU gefaciliteerde onderhandelingsproces, het beleid van de EU in de Westelijke Balkan en het uitbreidingsproces van de EU in het algemeen, aangezien dergelijk gedrag de steun van het publiek voor het beleid van de EU en de uitbreiding van de EU in het algemeen negatief zou kunnen beïnvloeden;

25. verzoekt de Servische autoriteiten en media af te zien van haatzaaiende uitlatingen tegen Kosovaren en van de verspreiding van leugens over “etnische zuiveringen” en “pogroms” in Kosovo, waarvoor geen bewijs is; verzoekt de Nationale Vergadering van Servië geen opruiende taal te gebruiken; steunt het mede door het Europees Parlement gefaciliteerde proces van parlementaire dialoog in Servië als een instrument voor dialoog en consensusvorming over belangrijke hervormingskwesities;
26. herinnert eraan dat het akkoord inzake visumliberalisering voor Kosovo niet aan de dialoog is of mag worden gekoppeld en uiterlijk op 1 januari 2024 in werking moet treden;
27. laakt de aanhoudende pogingen van Rusland om invloed uit te oefenen op de Westelijke Balkan, en in Servië en Kosovo in het bijzonder, door culturele, etnische en religieuze verdeeldheid uit te buiten en prodemocratische krachten te destabiliseren; dringt aan op een volledige verduidelijking van de potentiële rol van Rusland bij de aanslag in Banjska;
28. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de voorzitter van de Europese Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, en de regeringen en parlementen van de lidstaten, alsmede aan de presidenten, regeringen en parlementen van Kosovo en Servië, en aan de door de NAVO geleide Internationale vredesmacht Kosovo.